

ตัวชี้วัด ร้อยละ 75 ของอำเภอผ่านเกณฑ์การประเมินการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพ

สถานการณ์

จังหวัดอุทัยธานี ดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ตามนโยบายและตัวชี้วัดของกระทรวงสาธารณสุข เน้นการบริหารจัดการสุขภาพระดับอำเภออย่างเป็นเอกภาพ (Unity district health team) อย่างมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่แยกส่วนการพัฒนา ส่งเสริมให้ประชาชนมีความร่วมมือในการจัดการปัญหาสุขภาพของชุมชน และพร้อมที่จะพัฒนาไปสู่อำเภอสุขภาวะในอนาคต ภายใต้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ตามองค์ประกอบ UCCARE มาตั้งแต่ปี 2557 และดำเนินการพัฒนาต่อเนื่อง จนถึงปีงบประมาณ 2565 พัฒนาต่อเนื่องเป็นคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) โดยมีการคืนข้อมูลปัญหาด้านสุขภาพให้พื้นที่ได้รับทราบ ถอดบทเรียนและทบทวนรายประเด็น เพื่อพิจารณาเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในการคัดเลือก และจัดลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาของพื้นที่ในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างระบบสุขภาพในพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์/แผนงาน/มาตรการ/กระบวนการดำเนินงาน ของจังหวัดและอำเภอ

มาตรการที่ 1 สร้างกลไกขับเคลื่อนที่เชื่อมโยงระบบบริการปฐมภูมิกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ

1. ทบทวนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับพื้นที่ พ.ศ. 2561
2. จัดประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ประเด็นพัฒนา นำมาคัดเลือกเป็นประเด็นสำคัญ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามบริบทในพื้นที่
3. กำหนดเป้าหมายการดูแลกลุ่มเปราะบางตามบริบทของพื้นที่
4. อำเภอมีการประเมินตนเองและรายงานผลการประเมิน เพื่อนำมาวางแผนพัฒนาร่วมกันกับจังหวัด

มาตรการที่ 2 พัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ อย่างมีส่วนร่วม

1. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตอำเภอดำเนินการสร้างกลไกและพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการบูรณาการอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
2. จัดประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา/ประเด็นพัฒนา เพื่อการขับเคลื่อนบูรณาการการทำงานร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. จัดทำแผนดำเนินการพัฒนา/แก้ไขปัญหาสำคัญตามบริบทในพื้นที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างน้อย 2 เรื่อง กลุ่มเปราะบาง 1 เรื่อง
4. ดำเนินการตามแผนดำเนินงานพัฒนา/แก้ไขปัญหาสำคัญตามบริบทในพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
5. สรุบบทเรียนผลการดำเนินงานพัฒนา/แก้ไขปัญหาสำคัญตามบริบทในพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

มาตรการที่ 3 เสริมสร้างศักยภาพ พขอ. อย่างมั่นคง ต่อเนื่อง และยั่งยืน

1. ดำเนินการบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอแบบบูรณาการและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
  2. ประเมินผลการดำเนินงานการพัฒนา/แก้ไขปัญหาสำคัญตามบริบทในพื้นที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีคุณภาพ
  3. สร้างผลการดำเนินงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสริมพลัง
  4. สนับสนุนและส่งเสริมให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในอำเภอเดียวกันเป็นบทบาทสำคัญ เพื่อให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชุมชน
  5. ประเมินตนเองตามเกณฑ์ UCCARE เพื่อพัฒนาและยกระดับการพัฒนาตามเกณฑ์พัฒนา ศักยภาพบุคลากรและภาคีอย่างต่อเนื่อง จัดระบบการเรียนรู้ และพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมในพื้นที่
- การดำเนินงาน/ผลการดำเนินงานตามมาตรการสำคัญ**
1. มีคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอที่เป็นปัจจุบัน
  2. มีการประชุมคัดเลือกประเด็นสำคัญตามบริบทของพื้นที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต อย่างน้อย 2 ประเด็น เพื่อวางแผนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา
  3. มีการกำหนดเป้าหมายการดูแลกลุ่มเปราะบางตามบริบทของพื้นที่
  4. ทุกอำเภอมีการประเมินตนเองตามแบบการประเมิน UCCARE
  5. มีคณะทำงานตามประเด็น วางแผนแนวทางในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตามที่พื้นที่กำหนด
  6. มีการบริหารจัดการบูรณาการ ทรัพยากร(คน เงิน ของ ความรู้ ข้อมูล) ของทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนประเด็นฯ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและดูแลกลุ่มเปราะบาง

ผลการดำเนินงาน (Output) ตามเป้าหมาย/ตัวชี้วัด

1. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ (พขอ.) ครบทุกอำเภอ
2. มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ เพื่อคัดเลือกประเด็นที่สำคัญตามบริบทของพื้นที่อย่างน้อย 2 ประเด็นและประเด็นกลุ่มเปราะบาง ครบทุกอำเภอ ดังนี้

อำเภอ	คำสั่ง พขอ.	การประชุม	ประเด็นขับเคลื่อน พขอ.
เมืองอุทัยธานี	/	/	1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง 2) COVID - 19 3) อุบัติเหตุจากรถ 4) โรคหัวใจและหลอดเลือด
บ้านไร่	/	/	1) COVID - 19 2) อุบัติเหตุทางถนน 3) โรคหลอดเลือดสมอง 4) กลุ่มเปราะบาง
หนองขาหย่าง	/	/	1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบาง 2) อุบัติเหตุทางถนน 3) การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม 4) COVID - 19
หนองฉาง	/	/	1) COVID - 19 2) การป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน
ทัพทัน	/	/	1). COVID - 19 2) การป้องกันโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง 3) พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน
ห้วยคต	/	/	1) COVID - 19 2) อุบัติเหตุ 3) การจัดการปัญหาฆ่าตัวตาย
สว่างอารมณ์	/	/	1) ผู้สูงอายุ 2) ปัญหาสุขภาพจิตทุกกลุ่มวัย 3) COVID-19
ลานสัก	/	/	1) โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 2) อุบัติเหตุ 3) COVID - 19 4) กลุ่มเปราะบาง

3 การประเมินตนเองตาม UCCARE ครบทุกอำเภอ ผลการประเมินตนเอง ดังนี้

อำเภอ	Unity Team	Customer Focus	Community Participation	Appreciation	Resource Sharing	Essential Care	คะแนนเฉลี่ย
เมืองอุทัยธานี	5	5	5	5	5	5	5
บ้านไร่	5	4	5	5	5	5	4.83
หนองขาหย่าง	5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.5	4.58
หนองฉาง	4	5	5	4	5	5	4.6
ทัพทัน	3	5	5	2	3	5	3.83
ห้วยคต	3	5	5	2	3	5	3.83
สว่าง อารมณ์	5	5	5	5	5	5	5
ลานสัก	5	5	5	5	4.5	5	4.91
ค่าเฉลี่ย	4.37	4.81	4.94	4.06	4.62	4.94	4.72

จากตารางพบว่า ผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ของระบบสุขภาพอำเภอ ดำเนินการ

ตามองค์ประกอบ UCCARE ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับ 3 ขึ้นไปทุกองค์ประกอบ จำนวน 2 อำเภอ คืออำเภอทัพทัน และอำเภอห้วยคต ซึ่งพบว่าทั้ง 2 อำเภอ ประเมินตนเอง องค์ประกอบ Appreciation (การทำงานจนเกิดคุณค่า) ระดับ 2 องค์ประกอบมีส่วนร่วมของเครือข่ายและชุมชน (Community Participation) และการให้บริการตามบริบทที่จำเป็น (Essential Care) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 4.94 การทำงานจนเกิดคุณค่า (Appreciation) มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ 4.06 สรุปรายละเอียดการประเมิน ดังนี้

1. Unity Team (การทำงานงานร่วมกันในระดับอำเภอ) คะแนนเฉลี่ย 4.37
2. Customer Focus (การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ) คะแนนเฉลี่ย 4.81
3. Community participation (การมีส่วนร่วมของเครือข่ายและชุมชน) คะแนนเฉลี่ย 4.94
4. Appreciation (การทำงานจนเกิดคุณค่า) ทั้งกับผู้รับบริการและผู้ให้บริการเอง) คะแนนเฉลี่ย 4.06
5. Resource sharing and human development (การแบ่งปันทรัพยากร และการพัฒนาบุคลากร) คะแนนเฉลี่ย 4.62
6. Essential care (การให้บริการสุขภาพตามบริบทที่จำเป็น) คะแนนเฉลี่ย 4.94

ผลงานเด่น/นวัตกรรม 1) การจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม และการจัดการอุบัติเหตุ ของอำเภอหนองขาหย่าง
2) การจัดการ COVID 19 ของอำเภอเมือง

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

การคัดเลือกประเด็นปัญหาในการพัฒนา เกิดการมีส่วนร่วมจาก ทุกภาคส่วนน้อย
ขาดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ส่งเสริม พัฒนาการส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง